

Izdavač Oslobođenje, Sarajevo

Glavni i odgovorni urednik Faruk Borić

Redakcijski kolegij Esad Hećimović
Dženana Karup-Druško
Dragan Stanojlović
Amer Tikveša

Novinari Nisvet Džanko
Gordana Katana
Jasmin Ligata
Tamara Nikčević
Almir Šećkanović
Faruk Šehić

Lektor Emil Prutina

Fotografija Dženat Dreković

DTP Oslobođenje

Direktor Nedžad Šadić

Marketing 033/472-899
033/276-968
033/276-988

Fax: 033/472-901

Email: marketing@oslobodjenje.ba

Štampa Unioninvestplastika dd,
Semizovac bb

Rješenjem Ureda za informiranje Vlade RBiH list je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 245, dana 3.9.1992. Rukopisi, diskete i fotografije se ne vraćaju. List izlazi sedmično. Dani su dobitnik nagrade za najbolje novine u Bosni i Hercegovini 1993. od strane Saveza novinara BiH, nagrade Fonda "Otvoreno društvo BiH" 1995, međunarodne nagrade "Olof Palme" za 1998.

Adresa Džemala Bijedića 185, Sarajevo;
tel. 033/ 276-900.
e-mail dani@oslobodjenje.ba

AUTOSTRADA PAKLA

Piše:
Faruk Borić

Energično lobiranje vlasnika *Nezavisnih novina* Željka Kopanje kod svoga omiljenog političara i druga Milorada Dodika da se pritisnu poslanici Skupštine FS/NSBiH i dignu barem onoliko ruku koliko je potrebno da banjalučki Borac, u koji je novinski magnat uložio nekoliko miliona maraka, odigra koju utakmicu u evropskim okvirima, pokazuje princip na kojem funkcioniše svaki društveni segment u Bosni i Hercegovini. Na ličnom interesu, i ničim drugom. Ako se opći interes poklopi sa ličnim, još bolje po državu, ali je najbolje kada se uklopi sa mislima i planovima određene grupe ljudi. Jer, da Borac čuči negdje u zlatnoj sredini Premijer lige, bi li se Kopanja tako žestoko borio za državu, makar i sportsku? I to isti dan kada u *Službenom glasniku Republike Srpske* izlazi odluka o referendumu "građana" RS-a o Sudu i Tužilaštvu BiH?

U ovom broju magazina *Dani* donosimo zanimljivo štivo kolegice Dženane Karup-Druško koja je do detalja demaskirala obavještajno-političku priču plasiranu upravo preko *Nezavisnih novina* o navodno nelegalnom prisluškivanju ogromnog broja građana BiH. Novinarsko istraživanje je, mišljenja smo mi u *Danima*, pokazalo da se iza cijele afere krije banjalučko-beogradska želja da se zaustavi put Bosne i Hercegovine ka integracijama u NATO savez, najjači vojni kišobran na svijetu. Podrivanje državnih institucija za cilj ima oslabiti međunarodni ugled države kako bi nakon *malog* referenduma, kojim se više no malo podriva Dejtonski sporazum a time i ustrojstvo države, pripremio teren za *veliki* referendum o otcjepljenju. Povratak na stanje iz 1996, ako to rješenje ne proizvodi pucanje po svim šavovima, izvoz nesigurnosti, genocid, itd. očigledno bi prihvatile neke od država Evropske unije, u kojima raste popularnost desničarskih stranaka, čiji lideri liče na populistu Dodika. Iluzorno je govoriti o mirnom raspadu BiH, ali je čak i umjereni agnostički baždaren nacionalista Josipović svojom nezgrapnom i glupom izjavom o "dobrim muslimanima iz našeg susjedstva" dolio ulje na tu vatra "evropskih vrijednosti". Da ne govorimo o krajnje neprikladnom prigovaranju Zlatku Lagumdžiji ko je na koliko stratišta bio, spočitavajući mu neprisustvo u Ahmićima, baš kao da je lider SDP-a – Dragan Čović koji je, nema tome ni pola godine, zatvarao memorijalne turnire u čast Darija Kordića, HDZ-ovca osuđenog baš za pokolj u Ahmićima. A ni Čovića u Ahmićima nije bilo.

Priča o *malom* i *velikom* referendumu čita se između redova i izjave Borisa Tadića na trilateralnom sastanku u Karađorđevu, gdje je predsjednik Srbije rekao kako Srbija neće podržati nikakav referendum koji dovodi u pitanje cjelovitost države BiH. Nije bilo nikoga da pita Tadića da li referendum kojim se Dodik pod plaštom direktne demokracije obračunava sa Sudom i Tužilaštvom BiH, visokim predstavnikom i Vijećem za implementaciju mira u BiH, istinski podriva državu i uređenje, ma šta o tome mislio Aleksandar Bocan Harčenko? I Tadić bi, vjerovatno, rekao kako je u pitanju unutrašnja stvar BiH u koju neće da se miješa. Šta je rekao Željku Komšiću i Bakiru Izetbegoviću iza zatvorenih vrata, ostaje u domenu špekulacija, iako bih

FEDERALNI ODGOVOR Evropa, tačnije Evropska unija, Dodikov referendum doživljava kao prelaženje preko crvene linije. Dodik im odgovara širokom lepezom poteza, prikazujući sebe kao mučenika na oltaru demokracije i narodnog samoopredjeljenja. Može li Federalni parlament odgovoriti još snažnijom deklaracijom od one netom usvojene da entiteti ne mogu osporavati državne institucije?

se mogao kladiti da se žalio na pritiske sa svih strana, zbog Kosova, zbog Mladića, zbog radikala Nikolića, zbog muftije Zukorlića... Ništa on ne kontrolira, a htio bi da Srbija bude regionalni lider. Mada, kako reče Zijad Bećirović: Srbija jeste lider u regionu zato što može kada god hoće prouzrokovati probleme u većini susjednih država u regiji.

Evropa, tačnije Evropska unija, Dodikov referendum doživljava kao prelaženje preko crvene linije. Dodik im odgovara širokom lepezom poteza, prikazujući sebe kao mučenika na oltaru demokracije i narodnog samoopredjeljenja (poput ko njna u šahu, skače u prostorno-vremenske odrednice i ponaša se kao da je lider Slovačka 1991.). Sud, Tužilaštvo, OSA, SIPA... sve je u bubnju. Ako je sve u bubnju, je li onda legitimno zagovarati novu raspodjelu karata? Može li Federalni parlament odgovoriti još snažnijom deklaracijom od one netom usvojene da entiteti ne mogu osporavati državne institucije? E, toga se Evropa, tačnije Evropska unija, među ostalim, boji, jer svaki konkretniji potez Bruxellesa, Sarajeva, Ankare (slučaj sastanka u Karađorđevu na inicijativu predsjednika Gulla može se čitati u tom ključu) može prouzrokovati nestabilnost regiona. Popuštanje Dodikovim secesionističkim zahtjevima, s druge strane, postala je diplomatska praksa. Baš kao da lagano curenje iz kanistera sigurnosti donosi manji požar. Naprotiv, u nedostatku zajedničke strategije spram regiona, eksplozija se samo odlaže.

Upravo zato je ključ u rukama prekoatlantskog saveznika Bruxellesa i države BiH. Amerikanci nisu idealni, ni u teoriji, a nekmoli u praksi, ali njihov pragmatični pristup je itekako potreban kako bi se očuvao ne samo sigurnosni element, nego i demokratski. Kurt Bassuener, analitičar Vijeća za demokratizaciju politika tu je bolno u pravu: Jedino američko liderstvo može osigurati jedinstven stav zapadnodemokratskih saveznika – ma šta se pod njima sve podrazumijevalo – spram budućnosti BiH i cijelog prostora. Sve ostale opcije vode, kako je to davno rekao ratni zlikovac Radovan Karadžić, ka autostradi pakla. ■